

دستور جلسه شماره (۱)
عنوان: بررسی مشکلات مرتبط با صادرات محصول سیب‌زمینی ناشی از صدور بخشنامه های خلق الساعه و اثرات منفی آن
مرجع طرح موضوع: انجمن ملی سیب زمینی ایران
تاریخ برگزاری جلسه: ۱۴۰۴/۰۳/۰۷
تعداد صفحات دستور جلسه: ۳ صفحه
شرح موضوع: ایران یکی از تولیدکنندگان بزرگ سیب زمینی در جهان است و از طریق صادرات آن به بازارهای جهانی، درآمد زیادی را به دست می‌آورد. این محصول با ویژگی‌های منحصر به فردی همچون قابلیت نگهداری طولانی‌تر و آسان برای حمل و نقل، جزء محصولات مورد نیاز بسیاری از کشورهاست و در استان‌هایی چون اصفهان، همدان، گلستان و... کشت می‌گردد. از اینرو افزایش صادرات سیب زمینی به بازارهای جهانی می‌تواند منجر به افزایش درآمد و رشد اقتصادی کشور گردد. این محصول دارای ویژگی‌ها و خواصی است که آن را برای صادرات به کشورهای دیگر جذاب کرده است. با وجود اینکه در گذشته به عنوان محصول مصرف داخلی برای سهولت زندگی افراد مورد استفاده قرار می‌گرفت، اما امروزه به عنوان یکی از محصولات صادراتی مهم و مورد تقاضا قرار گرفته است. برای رشد صادرات سیب زمینی در کشور، به مدیریت منابع و عوامل محیطی مختلف نیاز است. یکی از عوامل مهم در این زمینه، بهبود محیط کسب و کار می‌باشد که متأسفانه با صدور بخشنامه های خلق الساعه و غیر اصولی نه تنها مفاد قانون بهبود محیط کسب و کار رعایت نمی‌شود بلکه موانع زیادی هم در سر راه صادر کنندگان محصولات کشاورزی مانند سیب زمینی قرار می‌گیرد. مشکلات مطروحه ➤ براساس نامه شماره ۴۶۷۱۶۹۶ مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۰۵ دفتر مقررات صادرات و واردات سازمان توسعه تجارت ایران به دفتر گمرک جمهوری اسلامی ایران، ممنوعیت صادرات سیب‌زمینی به مدت دوماه به استناد نامه شماره ۳۸۹۲۵۶ مورخ ۱۴۰۳/۱۱/۲۹ معاونت توسعه بازرگانی وزارت جهاد کشاورزی صورت گرفت. طبق اعلام انجمن ملی سیب زمینی ایران، مشخص شد که ممنوعیت صادرات سیب‌زمینی از تاریخ ۱۴۰۴/۰۲/۰۵ به طور خودکار لغو شده است، اما وزارت جهاد کشاورزی با الزام صادرکنندگان به ارائه گواهی مبدأ تولید در مبادی گمرکی و عدم صدور این گواهی، عملاً صادرات این محصول را به حالت توقف درآورده است و در واقع وزارت جهاد کشاورزی تصمیم به ادامه تکرار روند سال گذشته دارد که منجر به از بین رفتن بالغ بر ۳۶ هزار تن سیب‌زمینی پاییزه موجود در سردخانه‌های حاصل از تولید سال قبل گردیده و از این طریق صادرکنندگان، تولید کنندگان و مصرف کنندگان متضرر شدند. (در آخرین به روز رسانی اطلاعات انجمن ملی سیب زمینی اعلام کردند صدور گواهی ذکر شده منظم تر شده است اما کماکان مشکلاتی که در ادامه ذکر خواهد شد وجود دارد.) عدم رغبت بازار به خرید سیب زمینی پاییزه موجود در سردخانه ها و هم‌پوشانی آن با عرضه سیب‌زمینی بهاره و تابستانه سال جاری منجر به کاهش شدید قیمت به کمتر از هزینه تولید و متضرر شدن تولیدکنندگان شده و در نهایت در پایان سال جاری، مصرف کنندگان

مجبور به پرداخت غیرمنطقی برای خرید سیب‌زمینی خواهد شد و با عدم صدور گواهی مبدأ تولید برای کشورهای متقاضی سیب‌زمینی ایران که نیازی به دریافت چنین مدرکی ندارند، عملاً تنظیم بازار سیب زمینی از دست دولت خارج خواهد شد.

➤ عدم مشخص بودن ماهیت گواهی مبدأ ذکر شده: گواهی مبدأ یک سند مندرج در تبصره ذیل ماده ۱۷ قانون امور گمرکی است که متولی آن اتاق بازرگانی ایران است و همچنین در ماده ۲۴ آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی ضابطه اش و ساز و کارش در سامانه تعریف شده است، یعنی به تقاضای کشورهایی که این گواهی را درخواست می کنند و تقاضای ذینفع، صادر می شود. آیا این گواهی گواهی بهداشتی و قرنطینه ای است که در راستای ماده ۳ و ۴ آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات، دستگاه های متولی از جمله حاکمیتی مانند وزارت جهاد، مثلاً برای قرنطینه نباتی گواهی صادر می کنند؟ (ابهام در ماهیت گواهی مبدأ)

➤ عدم اجرایی شدن مصوبات شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی در مورد تجارت این محصول به خصوص مصوبه یکصد و شانزدهمین نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۰۸ که مصوب شد: پیرو طرح مسائل ناشی از نوسانات قیمتی و تعدد تصمیم گیری توسط فعالان اقتصادی، به منظور تنظیم بازار سیب زمینی و عدم نوسان قیمت در آن و جلوگیری از مداخله در بازار سیب زمینی از طریق ایجاد عوارض، با اعلام وزیر جهاد کشاورزی، برنامه ریزی از تولید تا تنظیم بازار سیب زمینی طی تفاهم نامه ای به انجمن ملی سیب زمینی ایران واگذار شود.

ملاحظه:

در نود و چهارمین کمیته حمایت از کسب و کار مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۲۱ مشکلات مرتبط با بند اول (بند اول مشکلات) مورد بررسی قرار گرفت و مقرر شد:

وزارت جهاد کشاورزی در خصوص بخشنامه های شماره های ۴۰۲۰۱۶ مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۰۶ و ۳۸۹۲۵۶ مورخ ۲۹/۱۱/۱۴۰۳ با موضوع ممنوعیت های صادراتی، ظرف چند روز آتی، با تشکل های اقتصادی مرتبط تعامل نموده تا مبتنی بر آمار دقیق موجودی کالا و میزان تامین نیاز داخل، نسبت به بازنگری (و لغو) دستور ممنوعیت صادراتی، اقدام گردد.

پیشنهادهای:

❖ رفع ابهام در نوع، متولی و مبنای قانونی هر دو گواهی فیتوسینتری و گواهی مبدأ تولید، توسط مسئولین مرتبط وزارت جهاد کشاورزی و پس از آن ارائه راهکار جهت جلوگیری از صدور سلیقه ای گواهی مربوط در استان های مختلف. (در نامه شماره ۴۰۸۰۵ مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۲۴ دفتر هماهنگی امور استان های وزارت جهاد کشاورزی به روسای سازمان های جهاد کشاورزی استان ها، لفظ گواهی مبدأ تولید ذکر شده است)

- ❖ رعایت مواد ۲۴ و ۳۰ قانون بهبود محیط کسب و کار^۱ در تصمیم‌گیری‌های وزارت جهاد کشاورزی
- ❖ تعیین و تکلیف وضعیت تولیدکنندگان و صادرکنندگان بابت خسارت‌های سال قبل ناشی از صدور بخشنامه‌های خلق الساعه
- ❖ اجرایی شدن مصوبه یکصد و شانزدهمین نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی.

براساس مطالب فوق و با توجه به اهمیت موضوع و جهت حمایت از بخش خصوصی موضوع در دستور کار دبیرخانه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی قرار گرفته است.

^۱ ماده ۲۴- دولت و دستگاه‌های اجرایی مکلفند به منظور شفاف‌سازی سیاست‌ها و برنامه‌های اقتصادی و ایجاد ثبات و امنیت اقتصادی و سرمایه‌گذاری، هرگونه تغییر سیاست‌ها، مقررات و رویه‌های اقتصادی را در زمان مقتضی قبل از اجراء، از طریق رسانه‌های گروهی به اطلاع عموم برسانند. تبصره - هیأت وزیران پس از کسب نظر مشورتی شورای گفت‌وگو، زمان موضوع این ماده را تعیین و اعلام می‌کند. مواردی که محرمانه بودن آن اقتضاء داشته باشد، با تشخیص بالاترین مقام دستگاه اجرایی، مستثنی است.

ماده ۳۰- (الحاقی ۰۵/۰۲/۱۴۰۱)- وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری معاونت ذیربط رئیس‌جمهور حداکثر شش ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون، با استفاده از ظرفیت‌های موجود نسبت به اصلاح و ارتقاء «پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار» اقدام نماید. دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۰۸/۰۷/۱۳۸۶ مکلفند پیش‌نویس آیین‌نامه، دستورالعمل یا بخشنامه خود را یک هفته قبل از صدور، در تارنمای (سایت) خود به اطلاع عموم و فعالان اقتصادی برسانند تا فرصت لازم برای اعلام نظرات عموم یا فعالان اقتصادی و تشکلهای وجود داشته باشد. همچنین دستگاه‌های اجرایی مکلفند هرگونه آیین‌نامه، دستورالعمل یا بخشنامه یا مقرره خود را بلافاصله در پایگاه مذکور ثبت نمایند و به اطلاع عموم برسانند. یکسال پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون، مقررات تنها در صورت ثبت در پایگاه موضوع این ماده نافذ می‌باشد.